

Pred večerom s poetičnim trojčkom

Kdo bo letos osvojil Veroniko?

Tradicionalna podelitev Veronikine nagrade za najboljšo pesniško zbirko leta v Sloveniji bo v torek v veliki dvorani Narodnega doma. Nagrado podeljuje Mestna občina Celje od leta 1997, avtor projekta in organizator vsakoletnega dogodka je Fit media, ki se je tokrat prvič srečala z drugačno organizacijo prireditve, saj mora upoštevati omejitve zaradi preprečevanja širjenja koronavirusa.

TATJANA CVIRN

Hkrati z Veronikino nagrado bodo podelili še zlatnik poezije Iztoku Geistru Plamnu za življenjski pesniški opus. Fit media ga podeljuje od leta 2005, prvi ga je prejel Ciril Zlobec. Na prireditvi bo nagrado mala Veronika prejel tudi Aljaž Primožič, maturant Gimnazije Celje – Center, letošnji zmagovalec pesniškega natečaja za srednješolsko mladino v Sloveniji.

Strokovna žirija za Veronikino nagrado, ki so jo letos sestavljali predsednik dr. Igor Divjak ter Petra Kolmančič, pesnica in Veronikina nagrajenka, in Maja Sučur, novinarka in literarna kritičarka, je za nagrado nominirala pet pesniških zbirk: S konico konice jezika (Borut Gombač), Roko razje (Vesna Liponik), Oko očesu vrana (Jana Putrle Srdić), Točke izginjanja (Lucija Stupica) in Sanjska knjiga (Uroš Zupan).

Pet nominirancev

S konico konice jezika, zbirka Sončnica, vsa nora od svetlobe, Književno društvo Hiša poezije, 2019

Kot je v oceni med drugim zapisal Igor Divjak, se je »Gombač pogumno lotil raziskovanja jezika kot snovi, ki jo je treba razgraditi, pregnesti in preoblikovati, da se v njem lahko razprejo nove ustvarjalne možnosti in poti. Gombačev pesniški subjekt je obenem tvorec in opazovalec razgradnje pomenov, ko se besede trgajo na zloge, črke, pračrke ...«, da v njih zasijejo iskre novih podob. Vendar po razgradnji svet ni več tak, kot je bil prej – zaznamuje ga odsotnost kakršnekoli absolutne opore točke in perspektive. V verzih »Ta drveča voda nima struge, z reko teče tudi breg; lahko zaslišimo odmev relativnostne pesnitve Gregorja Strnišnje; tudi Gombačev svet

Borut Gombač (Foto: Janez Bogataj)

popotnika skozi vsakodnevne zgođe in nezgođe je svet fizikalnega relativizma, ko meja med subjektom in objektom, svobodno voljo in determiniranostjo ni več jasna. Tudi v Gombačevih pesmih lahko prepoznamo nakazano baladno struktu-

ro, ko vsaka usojenost vodi v neizbežno smrt, vendar pa avtor tu dogajanje svojih pesmi zaustavi in raziskuje tanko mejo med življenjem in smrtjo, kot da bi ta zaustavljeni čas ponujal tudi prostor za raziskovalni navdih.«

Roko razje, zbirka Lambda, Založba SKUC, 2019

Kot je v oceni med drugim zapisala Petra Kolmančič, daje v pesniškem prvencu Roko razje avtorica »glas in besedo zanikanemu, podrejenemu, prikritemu, nelišnemu; vsemu tistemu, čemur ta svet, ki je prostor, prilagojen za privilegirane, odreka pravice, položaj, status in identiteto. Iz lukenj, pasti, jam, komor in podzemnih katedral skozi pesmi spregovorijo bitja, ki so se tam znašla zaradi neznosne teže našega sveta. Svet se govorki kaže kot celodnevna rana, razjeda, ki je posledica terorja človekove prisotnosti, poglavitna bivanjska občutja so zato stiska, nelagodje in nemoč, saj v takšnih okoliščinah ne zmoremo obvarovati ne sebe ne svojih ljubljenih bližnjih.

Vesna Liponik (Foto: Tanja Završki)

Vendar govorce te zbirke ne prežemajo resignacija, moraliziranje, ideološke podmene ali pesimizem, določa jo neka skrajna nujnost narediti ta svet drugačen. Ta nujnost, ki izvira iz najglo-

blje skrbi za druga bitja, je tisto, kar nas določa v naši človečnosti in kar kot presežno prebija iz te zbirke. Kjer ni te nuje, kjer ni te skrbi, sočutja, odgovornosti, tudi ni človeka.«

Veronikina nagrada znaša 4 tisoč evrov bruto, nagrajenec ob tem prejme še listino Mestne občine Celje. To je ena najprestižnejših nagrad za poezijo v Sloveniji. Doslej so jo prejeli: Iztok Osojnik, Aleš Šteger, Josip Osti, Ciril Zlobec in Marjan Strojman, Milan Jesih, Miklavž Komelj, Milan Dekleva, Erika Vouk, Ivo Svetina, Ervin Fritz, Taja Kramberger in Tone Pavček, Milan Dekleva, Jože Snoj, Andrej Medved, Barbara Korun, Primož Čučnik, Karlo Hmeljak, Petra Kolmančič, Meta Kušar, Ana Makuc, Boris A. Novak, Tone Škrjanec in Alenka Jovanovski.

Jana Putrle Srdić (Foto: Nada Žgank)

Točke izginjanja, zbirka Prišleki, LUD Literatura, 2019

Ocena Petre Kolmančič: »Lucija Stupica v Točkah izginjanja tematizira intimne notranje krajine, v katere vstopa zunanji svet v vsej svoji bivanjski, časovni in prostorski razsežnosti. Včasih je protagonistka na te vstopo pripravljena, jih zavestno priključuje, včasih so samodejni, lahko tudi nasilni. Pojavlja se motiv severnega otoka, ki je otok resničnosti, sopostavljen južnemu otoku, ki je otok hrepenja in sanj. Motiv severne svetlobe, s katero sta osvetljena nov dom in nova domovina, ki nista danost, temveč nekaj, kar je treba vsak dan znova oblikovati, z nenehno preizkušajočo se ljubeznijo, naporu in odrekani. V tukaj in zdaj, ki ju mestoma izrazito opredeljuje motiv tujstva ter ju avtorica izpisuje pronicljivo, prepri-

Lucija Stupica (Foto: Jože Suhadolnik)

čljivo in živo, vdirajo drugi časi, kraji, predniki, drugi glasovi, možne zgodbe, igre današnjega dneva, jutrišnja hrepenja – vse to se v zbir-

Oko očesu vrana, zbirka Aleph, Center za slovensko književnost, 2019

»V molekularno strukturo bivanje Oko očesu vrana je postantropocentrična zavest vpisana še bolj radikalno kot v prejšnjih zbirkah Jane Putrle Srdić – brez-kompromisno, a brez moraliziranja se bori za polnopomenskost bivanjske izkušnje rastline ali vrane, ki navidezni tihosti navkljub več ne more biti manj pomembna od človeške,« je v oceni zbirke zapisala Maja Sučur. »V prevpraševanju konstruktov (naravne, družbene, virtualne ...) resničnosti in konvencionalnih pozicij moči ostaja pesnica predvsem strumna opazovalka, ki bolj kot na umetno inteligenco stavi na neizčrpno zmožnost čudenja. Njenemu jeziku se sicer pozna zavezanost naravoslovni faktičnosti, a si platformo za pisanje tokrat še bolj sistemsko spodnaša s fino mehaniko večpomenski in z odprtokodno nežnostjo.«

Sanjska knjiga, Cankarjeva založba, 2020

»Luč, toplino in upanje v zadnji zbirki Uroša Zupana prinašajo sanje. Halucinatorna atmosfera je gibalo kompozicije, prosti verz zaradi nje postaja mehkejši, preliha se v obsežnejše sklope, ki iz pesmi v prozi prehajajo v prozne slike. Tudi v Sanjski knjigi je prepoznavni Zupanov pečat prepletanje utrinkov iz vsakdanjega življenja v Ljubljani s spomini na otroštvo in mladost v Trbovljah, le da je tokrat izrazitejši humoren, samiročničen element. Pesnik se zaveda, da je samo eden izmed mnogih, ki se skušajo uveljaviti v množični kulturi današnjega časa, zato se mu v sanjah lahko zgodi, da se odpravi na skupno turnejo s predsednikom države ali da na branju pred množico poslušalcev nenadoma ne najde več svojega odlomka v literarni reviji, iz katere je nameraval brati. Po drugi strani pa je v Sanjski knjigi močnejša kot v prejšnjih Zupanovih zbirkah slutnja minljivosti.« (Iz ocene Igorja Divjaka)

Uroš Zupan (Foto: osebni arhiv)